

Informes
en profunditat

29

Vols muntar una Societat Laboral?

Índex

- 01** Introducció
- 02** Definició i concepte de Societat Laboral
- 03** Règim Econòmic de les Societats Laborals
- 04** Règim Fiscal de les Societats Laborals
- 05** Règim Laboral de les Societats Laborals
- 06** Principals ajuts i subvencions
- 07** Adreces d'interès

01. Introducció

Les societats laborals són un tipus de societats anònimes o societats de responsabilitat limitada “especials”, ja que a diferència de les SA o SL convencionals, en les societats laborals existeix un grau molt important de participació dels treballadors i treballadores en l’empresa. Per aquest motiu, aquestes societats es consideren empreses d’economia social i contenen amb un tracte favorable per part de l’administració. L’objectiu d’aquest informe és recollir els aspectes propis d’una societat laboral que la diferencien de la resta de formes jurídiques, centrant-nos en els àmbits següents:

- Règim econòmic,
- Règim fiscal,
- Règim laboral,
- Ajuts.

02. Definició i concepte de les Societats Laborals

Les societats laborals es troben regulades per Llei 4/1997 de 24 de març, de Societats Laborals publicada al BOE de 25 de març de 1997 (en endavant Llei de Societats Laborals) que estableix la següent definició en l'article 1:

“1. Les societats anònimes o de responsabilitat limitada en les quals la majoria del capital social sigui propietat de treballadors que prestin en elles serveis retribuïts en forma personal i directa, la relació laboral dels quals sigui per temps indefinit, podran obtenir la qualificació de “Societat Laboral” quan concorrin els requisits establerts en la present llei.”

Aquesta definició recull un dels aspectes bàsics de les societats laborals: que la majoria del capital social pertany als socis i sòcies que hi treballen. Altres característiques pròpies de les societats laborals són les següents:

- La contractació de treballadors i treballadores per temps indefinit sense participació en el capital està limitada,
- Es fixa un màxim de capital en possessió de cada soci i/o sòcia,
- Existeixen dos tipus d'accions o participacions a l'empresa, depenent de si la persona titular de la participació treballa a l'empresa o si tan sols hi participa amb el seu capital,
- No s'admet la creació de diferents classes d'accions o participacions que atorguin diferents drets als seus titulars, per a garantir la igualtat de tots els socis i sòcies,
- S'estableix un dret d'adquisició preferent en cas de transmissió d'accions o participacions de caràcter laboral, amb l'objectiu de consolidar la participació dels treballadors i treballadores en el capital de l'empresa,
- Han de dotar un fons de reserva especial destinat a compensar pèrdues.

03. Règim Econòmic de les Societats Laborals

Referent al règim econòmic de les societats laborals, la Llei de Societats Laborals estableix una sèrie de criteris respecte al règim de capital, així com l'obligació de dotar un fons de reserva especial.

Capital social

El capital social estarà dividit en accions nominatives o en participacions socials, que seran de dues classes:

- Classe laboral: quan les persones titulars de les accions o participacions treballin a l'empresa amb contracte per temps indefinit,
- Classe general: la resta.

Cap soci o sòcia podrà posseir accions o participacions socials que representin més de la tercera part del capital social, tret que es tracti de l'Estat, les Comunitats Autònomes, les Entitats locals, les societats públiques participades per qualsevol d'aquestes institucions, així com les associacions o altres entitats sense ànim de lucre. En aquests casos, la participació podrà superar aquest límit sense arribar al 50% del capital social.

Si es superessin aquests límits, la societat haurà de regularitzar la situació en el termini d'un any; en cas contrari, podria iniciar-se el procés de desqualificació que li faria perdre la condició de societat laboral. En aquest sentit, la llei estableix que la desqualificació de la societat laboral abans de cinc anys des de la seva constitució o transformació suposa la pèrdua dels beneficis fiscals.

Dret d'adquisició preferent en la transmissió d'accions o participacions de tipus laboral

Les participacions de classe laboral únicament es podran transmetre lliurement a les persones que treballin a l'empresa amb contracte indefinit i que encara no tinguin cap participació en el capital de la societat. En qualsevol altre cas, la transmissió es comunicarà a l'òrgan d'administració de la societat indicant el nombre i característiques de les accions o participacions, la identitat de la persona adquirent i el preu i condicions de la transmissió. El motiu d'aquesta comunicació és l'existència d'un dret d'adquisició preferent a favor de les persones que treballin a l'empresa així com de la resta de socis i sòcies. Aquest dret d'adquisició preferent segueix el següent ordre:

- Una vegada rebuda la comunicació de la transmissió, en un termini de quinze dies l'òrgan d'administració ho notificarà en primer lloc a les persones amb contracte indefinit que encara no tenen participació en el capital de la societat, perquè puguin adquirir-les dintre del mes següent a la notificació,
- Si no s'exercís aquest dret d'adquisició preferent, l'òrgan d'administració ho notificaria als treballadors i treballadores que ja tenen participació al capital, que podran comprar les accions o participacions dintre del mes següent a la notificació,
- Si no s'exercís aquest dret d'adquisició preferent, l'òrgan d'administració ho notificarà als socis i sòcies capitalistes i a la resta de persones que treballen a l'empresa sense contracte per temps indefinit, els quals podran optar a la compra, per aquest ordre, en terminis successius de quinze dies,
- Si no s'exercís el dret d'adquisició preferent en cap dels casos anteriors, les accions o participacions podran ser adquirides per la societat, dintre del mes següent a la finalització de l'últim termini.

En tot cas, transcorreguts sis mesos des de la comunicació del propòsit de la transmissió per la persona titular de les accions o participacions sense que ningú hagués exercit el dret d'adquisició preferent, el titular les podrà transmetre lliurement.

Reserva Especial

A més de les reserves legals o estatutàries que procedeixin, les societats laborals estan obligades a dotar un Fons Especial de Reserva al qual es destinarà el 10% del benefici líquid de cada exercici.

Aquest fons únicament es podrà destinar a la compensació de pèrdues.

04. Règim Fiscal de les Societats Laborals

Les societats laborals gaudeixen d'una sèrie de beneficis en l'Impost sobre Transmissions Patrimonials i Actes Jurídics Documentats:

- Exempció a les quotes meritades per les operacions societàries de constitució i augment de capital i de les que s'originin per la transformació en societats laborals de responsabilitat limitada de societats anònimes laborals ja existents,
- Bonificació del 99% de les quotes que es meritin per modalitat de transmissions patrimonials oneroses, en el cas d'adquirir béns i drets a l'empresa de la qual procedeix la majoria de les persones sòcies treballadores de la societat laboral,
- Bonificació del 99% de la quota que es meriti per la modalitat gradual d'actes jurídics documentats, per l'escriptura notarial que documenti la transformació d'una altra societat en societat anònima laboral o societat limitada laboral o entre aquestes,
- Bonificació del 99% de les quotes que es meritin per la modalitat gradual d'actes jurídics documentats, per les escriptures notariales que documentin la constitució de préstecs, inclosos els representats per obligacions o bons, sempre que l'import es destini a la realització d'inversions en actiu fix necessari per al desenvolupament de l'objecte social.

En qualsevol cas, per a tenir dret a aquests beneficis fiscals és necessari destinar al Fons Especial de Reserva el 25% dels beneficis líquids en l'exercici que es produeixi el fet imposable.

05. Règim Laboral de les Societats Laborals

L'article 1 de la Llei de Societats Laborals estableix una **restricció en la contractació per temps indefinit** per les societats laborals.

Concretament, el nombre d'hores-any treballades per persones treballadores per temps indefinit que no siguin sòcies no podrà superar el 15% del total d'hores-any treballades per les que sí son sòcies. Si la societat tingués menys de 25 treballadors i/o treballadores, el percentatge seria del 25% en comptes del 15%. Per al còmput d'aquest percentatge no es tindran en compte les persones amb contracte de durada determinada, ni les que tenen un contracte de durada indefinida amb una discapacitat de grau igual o superior al 33%.

Si es superessin els límits anteriors, la societat haurà de regularitzar la situació en un termini màxim de 3 anys, reduint com a mínim cada any una tercera part de l'excés sobre el màxim legal. Així mateix, la superació de límits haurà de ser comunicada al Registre de Societats Laborals per a la seva autorització.

El no compliment dels requisits anteriors és causa de desqualificació de la societat laboral. Per altra banda, la desqualificació abans de cinc anys des de la constitució o la transformació suposa la pèrdua dels beneficis fiscals.

Referent al **règim de Seguretat Social** aplicable a les persones que siguin sòcies i treballadores de la societat, segons l'article 34 de la Llei 50/98 de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'Ordre Social hi ha tres possibilitats:

- Règim General de la Seguretat Social
Amb caràcter general, tret dels casos b. i c., quedaran englobats en aquest règim totes les persones que siguin sòcies i treballadores de les societats laborals, qualsevol que sigui la seva participació en el capital social, i encara que formin part de l'òrgan d'administració social.
- Règim General Assimilat
Serà d'aplicació aquest règim en els casos següents:
 - > Quan per la seva condició d'administradors o administradores, realitzin funcions de direcció i gerència de la societat essent retribuïts pel desenvolupament d'aquest càrrec, estiguin o no vinculats, simultàniament, a la mateixa mitjançant relació laboral comuna o especial,
 - > Quan, per la seva condició d'administradors o administradores socials, realitzin funcions de direcció i gerència de la societat i, simultàniament, estiguin vinculats a la mateixa, mitjançant relació laboral de caràcter especial del personal d'alta direcció.

- Règim Especial de Treball Autònom
En el cas d'existir una participació en el capital social juntament amb la del seu cònjuge i parents per consanguinitat, afinitat i adopció fins al segon grau, amb els quals convisqui, igual o superior al 50%, tret que acreditin que l'exercici del control efectiu de la societat requerirà el concurs de persones alienes a les relacions familiars.

06. Principals ajudes i subvencions

Les societats laborals tenen ajudes específiques:

- Capitalització de l'atur,
- Bonificació de les quotes de la Seguretat Social,
- Pla de Foment de l'Economia Cooperativa,
- Incorporació de socis treballadors en empreses qualificades com a I+O.

Capitalització de la prestació de l'atur

Quan la persona aturada s'incorpora com a sòcia a la societat laboral amb contracte indefinit pot percebre la prestació de l'atur en un únic pagament.

La quantia d'aquest pagament únic es destinarà íntegrament al capital de la societat i pot arribar al 100% de la prestació de l'atur. Si el pagament únic fos per un percentatge inferior, la resta de la prestació es destinarà al pagament mensual de les quotes a la Seguretat Social.

Regulat a:

- *Llei 45/2002, de 12 de desembre, de mesures urgents per a la reforma del sistema de protecció de l'atur i millora de l'ocupació,*
- *Reial decret 1044/1985, de 19 de juny, que regula l'abonament de la prestació per desocupació en la modalitat de pagament únic pel valor actual del seu import, com a mesura de foment de l'ocupació,*
- *Ordre TRE/139/2002, de 16 d'abril, per la qual s'estableixen les bases reguladores de les subvencions consistents en l'abonament de les quotes de la Seguretat Social als treballadors que hagin capitalitzat la prestació d'atur,*
- *Reial decret Llei 2/2003, de 25 d'abril, de mesures de reforma econòmica.*

Per a informació més detallada, impresos i procés d'adjudicació, dirigiu-vos a:

- les Oficines de Treball (busqueu la vostra al SOC a <http://www.gencat.net>) i,
- al web <http://www.inem.es>.

Bonificació de les quotes a la Seguretat Social

Quan la persona aturada s'incorpora com a sòcia treballadora a la societat laboral amb un contracte per temps indefinit i rep el 100% de la capitalització de l'atur en un pagament únic tret a una bonificació a les quotes a la Seguretat Social.

La quantia de la bonificació és:

- En el cas de cotitzar al Règim Especial del Treball Autònom, fins el 50% de la base mínima de cotització,
- En el cas de cotitzar en el Règim General, fins el 100% de la quota obrera.

Aquesta bonificació es rebrà durant el temps que li correspondria la prestació de l'atur si no hagués capitalitzat.

Regulat a:

- *Llei 45/2002, de 12 de desembre, de mesures urgents per a la reforma del sistema de protecció de l'atur i millora de l'ocupació,*
- *Reial decret 1044/1985, de 19 de juny, que regula l'abonament de la prestació per desocupació en la modalitat de pagament únic pel valor actual del seu import, com a mesura de foment de l'ocupació,*
- *Ordre TRE/139/2002, de 16 d'abril, per la qual s'estableixen les bases reguladores de les subvencions consistents en l'abonament de les quotes de la Seguretat Social als treballadors que hagin capitalitzat la prestació d'atur,*
- *Reial decret Llei 2/2003, de 25 d'abril, de mesures de reforma econòmica.*

Per a informació més detallada, impresos i procés d'adjudicació, dirigiu-vos a:

- les Oficines de Treball (busqueu la vostra al SOC a <http://www.gencat.net>) i,
- al web <http://www.inem.es>.

Pla de Foment de l'Economia Cooperativa

Dins d'aquesta línia d'ajudes trobem diferents programes de subvencions regulades per:

- *Ordre TRE/144/2008, de 17 de març, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions destinades al foment de l'economia cooperativa.*¹,
- *Ordre TRE/1232/2008, de 17 d'abril, per la qual s'obre la convocatòria per a l'any 2008 per presentar les sol·licituds per a la concessió de subvencions destinades al foment de l'economia cooperativa que regula l'Ordre TRE/144/2008, de 17 de març*².

Programa 1.

Subvencions per a estudis, auditories i assessorament empresarial

L'objecte d'aquest programa és finançar l'assistència tècnica que rebin les cooperatives i les societats laborals, concretament:

- Estudis de viabilitat, d'organització i d'avaluació de riscos que tinguin com a finalitat la millora de la gestió empresarial, auditories realitzades de forma voluntària, informes econòmics i estudis en relació amb l'àmbit d'igualtat d'oportunitats i conciliació de la vida personal i laboral,
- Diagnosi i implementació de polítiques de Responsabilitat Social Cooperativa, d'acord amb els paràmetres del programa (RSE. Coop.) de la iniciativa comunitària EQUAL,
- Despeses d'assessorament en gestió empresarial (empreses de menys de tres anys d'antiguitat).

La quantia màxima d'aquesta subvenció pel que fa a la primera modalitat, podrà arribar al 75% del cost de l'activitat, fins a un màxim de 18.000 euros per societat. Quant a la segona modalitat, la quantia màxima pot arribar al 100 % del cost, amb un límit de 5.000 euros per societat, i en el cas de la tercera modalitat la quantia màxima pot arribar fins al 100% del cost de l'activitat, fins a un límit de 3.500 euros per societat.

¹ <https://www.gencat.net/eadop/imatges/5110/08072152.pdf>

² <http://www.fesalc.es/pdf/ordre.pdf>

Programa 2.

Subvencions per a inversions productives destinades al foment de l'ocupació i la competitivitat

L'objecte d'aquest programa és recolzar les inversions en elements productius d'immobilitzat material i l'adquisició d'aplicacions informàtiques que suposin un desemborsament mínim de 6.000 euros.

La quantia màxima d'aquesta subvenció pot arribar fins a 24.000 euros per societat. En el cas que la societat laboral tingui menys de 3 anys d'antiguitat, els imports màxims de la subvenció seran de 50.000 euros.

Programa 3.

Subvencions per a la creació de cooperatives de segon grau, grups cooperatius i la participació en convenis intercooperatius i altres formes de col·laboració empresarial de les cooperatives i societats laborals

L'objecte d'aquest programa és donar suport a la creació de cooperatives de segon grau, grups cooperatius o a la participació en convenis intercooperatius i altres formes de col·laboració empresarial de les cooperatives i societats laborals, així com als estudis de viabilitat de processos de fusió.

En el cas de la participació en projectes de col·laboració empresarial entre cooperatives i societats laborals l'ajut serà, com a màxim, de 36.000 € per conveni i acord, i per una sola vegada.

L'import de l'ajut en cas d'estudis de viabilitat de processos de fusió serà com a màxim del 100% del cost de l'estudi, fins a un màxim de 36.000 €.

Programa A.

Ajuts per a la incorporació de socis o sòcies treballadors/dores o socis o sòcies de treball a cooperatives i societats laborals

Ajut per a la incorporació com a socis o sòcies treballadors/dores o de treball d'una cooperativa o societat laboral, de persones que estiguin incloses en alguns dels col·lectius següents:

- Persones desocupades menors de 25 anys que no hagin tingut anteriorment una primera ocupació fixa remunerada, persones desocupades majors de 45 anys o persones en situació d'atur de llarga durada,
- Persones desocupades que hagin capitalitzat la prestació de l'atur en la modalitat de pagament únic, amb una prestació reconeguda mínima de 360 dies o de 180 si són menors de 25 anys,
- Persones desocupades amb discapacitat o en situació d'exclusió social,
- Dones desocupades que s'incorporin com a sòcies treballadores o de treball durant els 24 mesos següents a la data del part, adopció o acolliment,
- Persones que estiguin treballant a l'empresa amb contracte temporal no superior a 24 mesos i amb una vigència mínima de 6 mesos a la data de sol·licitud de la subvenció.

Les quanties dels ajuts atorgats seran de 5.500 euros. Si és una dona la quantia s'incrementarà a 7.000 euros, si és una persona discapacitada serà de 10.000 euros i si és una persona dins el col·lectiu d'exclusos socials serà de 8.000 euros.

Programa B.

Bonificació d'interessos de préstecs per a inversions

Ajuts per subvencionar fins a tres punts els interessos dels préstecs destinats a finançar inversions en immobilitzat material o immaterial per iniciar o ampliar l'activitat o per a la incorporació de les noves tecnologies de la informació i les comunicacions.

La quantia màxima de la subvenció serà de 18.000 euros per societat.

Programa C.

Subvencions per a assistència tècnica

L'assistència tècnica consistirà en alguna de les modalitats següents:

- Contractació d'un director o directora,
- Estudis de viabilitat, organització, comercialització, econòmic-financers i altres de naturalesa anàloga,
- Informes econòmics i auditories,
- Assessorament en les diverses àrees de gestió empresarial, sense incloure l'assessorament de caràcter ordinari i continuat en l'activitat de l'empresa. D'aquesta manera únicament serà subvencionable dins d'aquest programa l'assessorament de caràcter extraordinari sobre temes que afectin la viabilitat de l'empresa o per iniciar projectes orientats a la incorporació d'innovació en els processos de gestió i organització, o a la implantació de noves tecnologies en el camp de la societat de la informació i la comunicació, que contribueixin a la millora de la seva competitivitat.

L'import de la subvenció serà del 50% del cost de l'acció i no podrà superar la quantia de 20.000 euros.

Programa D.

Subvencions directes per a inversions

Es tracta de subvencions destinades a finançar inversions en immobilitzat material o immaterial, necessàries per a la seva posada en funcionament o ampliació, així com per a la incorporació de noves tecnologies de la informació i les comunicacions. Concretament: inversió en terrenys, construccions, instal·lacions tècniques, maquinària, utilitatge, mobiliari, equips per a processos d'informació, elements de transport, així com actius immaterials vinculats a les noves tecnologies de la informació i les comunicacions.

L'import de la subvenció no podrà superar el 50% del cost d'adquisició dels actius, exclosos els impostos.

Organisme responsable de la tramitació:

Direcció General d'Economia Cooperativa i Creació d'Empreses
C/ Sepúlveda 148-150 Barcelona
Tel. 93 2285757

Incorporació de socis o sòcies treballadors/dores o de treball a cooperatives i societats laborals qualificades com a I+O

Dins del programa de subvencions per a l'impuls dels projectes i empreses qualificades d'I+O, hi ha una línia d'ajuts específica per a cooperatives i societats laborals. Concretament, hi ha una subvenció de 4.808,10 euros per cada persona que, estant aturada, s'incorpora de manera indefinida com a soci o sòcia treballador/dora o de treball a la cooperativa o societat laboral. Aquest ajut és incompatible amb el Programa A de les subvencions de Foment de l'Economia Cooperativa.

Regulat a:

- *Resolució TRE/2395/2008, de 25 de juliol, per la qual es modifica la Resolució TRE/653/2007, de 27 de febrer, i s'obre la convocatòria per a l'exercici 2008 per presentar les sol·licituds per a l'obtenció de subvencions públiques destinades a les empreses qualificades d'iniciatives locals d'ocupació (I+O), i*
- *Resolució TRE/653/2007, de 27 de febrer, de desenvolupament de l'Ordre TRI/125/2006, per la qual s'estableixen les bases reguladores de les subvencions destinades a programes per al desenvolupament local i l'ocupació en col·laboració amb entitats locals i s'obre la convocatòria per a l'exercici 2007.*

Per a informació més detallada, impresos i procés d'adjudicació, dirigiu-vos a:

Servei Territorial d'Ocupació de Catalunya

C/ Llull 297 Barcelona

Tel. 93 5536100

07. Adreces d'interès

Altres entitats i organismes d'interès són:

- Direcció General d'Economia Cooperativa i Creació d'Empreses
C/ Sepúlveda 148-150 Barcelona
Tel. 93 2285757
- FESALC (Federació de Societats Laborals de Catalunya)
C/ Aragó, 390-394 Barcelona
Tel. 93 247 94 60
<http://www.fesalc.es>

Elaborat per l'Equip de Barcelonanetactiva a partir de les següents fonts d'informació:

- *Llei 4/1997, de 24 de març, de Societats Laborals*
- *Ordre TRE/144/2008, de 17 de març, per la qual s'estableixen les bases reguladores per a la concessió de subvencions destinades al foment de l'economia cooperativa*
- *Ordre TRE/1232/2008, de 17 d'abril, per la qual s'obre la convocatòria per a l'any 2008 per presentar les sol·licituds per a la concessió de subvencions destinades al foment de l'economia cooperativa que regula l'Ordre TRE/144/2008, de 17 de març*
- *Resolució TRE/2395/2008, de 25 de juliol, per la qual es modifica la Resolució TRE/653/2007, de 27 de febrer, i s'obre la convocatòria per a l'exercici 2008 per presentar les sol·licituds per a l'obtenció de subvencions públiques destinades a les empreses qualificades d'iniciatives locals d'ocupació (I+O)*
- *Resolució TRE/653/2007, de 27 de febrer, de desenvolupament de l'Ordre TRI/125/2006, per la qual s'estableixen les bases reguladores de les subvencions destinades a programes per al desenvolupament local i l'ocupació en col·laboració amb entitats locals i s'obre la convocatòria per a l'exercici 2007*

© Barcelona Activa SAU SPM, 1998-2011 - Darrera actualització: 27/02/2011

Tot i que s'ha extremat en tot el possible la cura a assegurar l'exactitud i fidelitat d'aquesta informació i de les dades contingudes, Barcelona Activa SAU SPM no pot acceptar cap responsabilitat legal per les conseqüències que es puguin derivar d'accions empreses com resultat de les conclusions que es puguin extreure d'aquest informe.